

Aanvullend natuuronderzoek

Winklerlaan 365 in Utrecht

In opdracht van Buro Ontwerp & Omgeving

Colofon

Rapportnummer	: 1626
Projectnummer	: 2561
Opdrachtgever	: Buro Ontwerp & Omgeving
Contactpersoon	: Dhr. J. van Luttikhuizen
Opdrachtnemer	Staring Advies Jonker Emilweg 11 6997 CB Hoog-Keppel 0314 641910 info@staringadvies.nl www.staringadvies.nl IBAN NL87 RABO 03 88 40 73 44 Btw nr. NL8076.79.616.B01 KvK 09100544
Auteur(s)	: Ing. R. Boerboom
Controle	: Drs. L.M.A. Witjes
Status	: Definitief
Datum	: 14-06-2016
Foto voorblad	: Plangebied (R. Boerboom)
Wijze van citeren	: Boerboom, R., 2016. Aanvullend natuuronderzoek, Winklerlaan 365 in Utrecht. Staring Advies, Hoog-Keppel.

Eigendom

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van de opdrachtgever. Het rapport blijft eigendom van de opdrachtgever. Niets uit dit rapport mag worden vervaardigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde natuurwet- en regelgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen. Staring Advies aanvaardt daarom op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van eventuele beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Staring Advies uitgevoerde onderzoek neemt. Staring Advies is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Staring Advies; opdrachtgever vrijwaart Staring Advies voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Kwaliteitszorg

Staring Advies is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het Netwerk Groene Bureaus is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus. Het Netwerk werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en behartigt de belangen van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

www.netwerkgroenebureaus.nl

Inhoud

Colofon	1
1 Inleiding en doel	3
1.1 Inleiding	3
1.2 Doel	3
2 Gebiedsbeschrijving en geplande werkzaamheden	4
2.1 Gegevens plangebied	4
2.2 Beschrijving van het plangebied	4
2.3 Geplande werkzaamheden	4
3 Het ecologisch onderzoek	6
3.1 Onderzoeksmethode	6
3.2 Resultaten	8
4 Flora- en faunawet	11
4.1 Rietorchis	11
4.2 Vleermuizen	11
4.3 Ringslang	12
4.4 Vissen	12
5 Conclusie	13
5.1 Conclusie rietorchis	13
5.2 Conclusie vleermuizen	13
5.3 Conclusie ringslang	13
5.4 Conclusie vissen	13
6 Bijlagen	14
Bijlage 1 Resultaten veldonderzoek	15
Bijlage 2 Wettelijk kader Flora- en faunawet	16

1 Inleiding en doel

1.1 Inleiding

Bij een ruimtelijke ontwikkeling verlangt de huidige wetgeving een gedegen onderzoek naar flora en fauna in verband met de zorgplicht die de Flora- en faunawet een plannenmaker oplegt. Op de locatie Winklerlaan 365 in Utrecht is men voornemens nieuwe appartementenblokken te realiseren. Hiervoor moet de bestaande bebouwing gesloopt worden. De heer Luttikhuisen van Buro Ontwerp & Omgeving is betrokken bij deze plannen en heeft Staring Advies gevraagd om de quickscan natuurtoets uit te voeren. Op basis van deze natuurtoets (SSA rapportnummer 1526) is gebleken dat nader onderzoek naar vleermuizen, vissen, rietorchis en ringslang noodzakelijk is. Gedurende het veldseizoen van 2015 en 2016 heeft Staring Advies dit onderzoek uitgevoerd om te bepalen of er mogelijk sprake is van negatieve effecten op beschermde plant- en diersoorten.

1.2 Doel

Ruimtelijke plannen kunnen conflicterend zijn met de Flora- en faunawet, wanneer er sprake is van negatieve effecten op beschermde soorten. Het doel van het natuuronderzoek is om te inventariseren of er door het slopen van de aanwezige bebouwing en geplande herinrichting van het plangebied sprake is van aantasting van groeiplaatsen van rietorchis en/of aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen en essentieel leefgebied van vleermuizen, vissen en ringslang. Voor overige beschermde soorten is tijdens de quickscan natuurtoets aangetoond dat negatieve effecten op deze soorten op voorhand uit te sluiten zijn.

2 Gebiedsbeschrijving en geplande werkzaamheden

2.1 Gegevens plangebied

Locatie: Winklerlaan 365
Plaats: Utrecht - Tuindorp
Gemeente: Utrecht
Provincie: Utrecht

2.2 Beschrijving van het plangebied

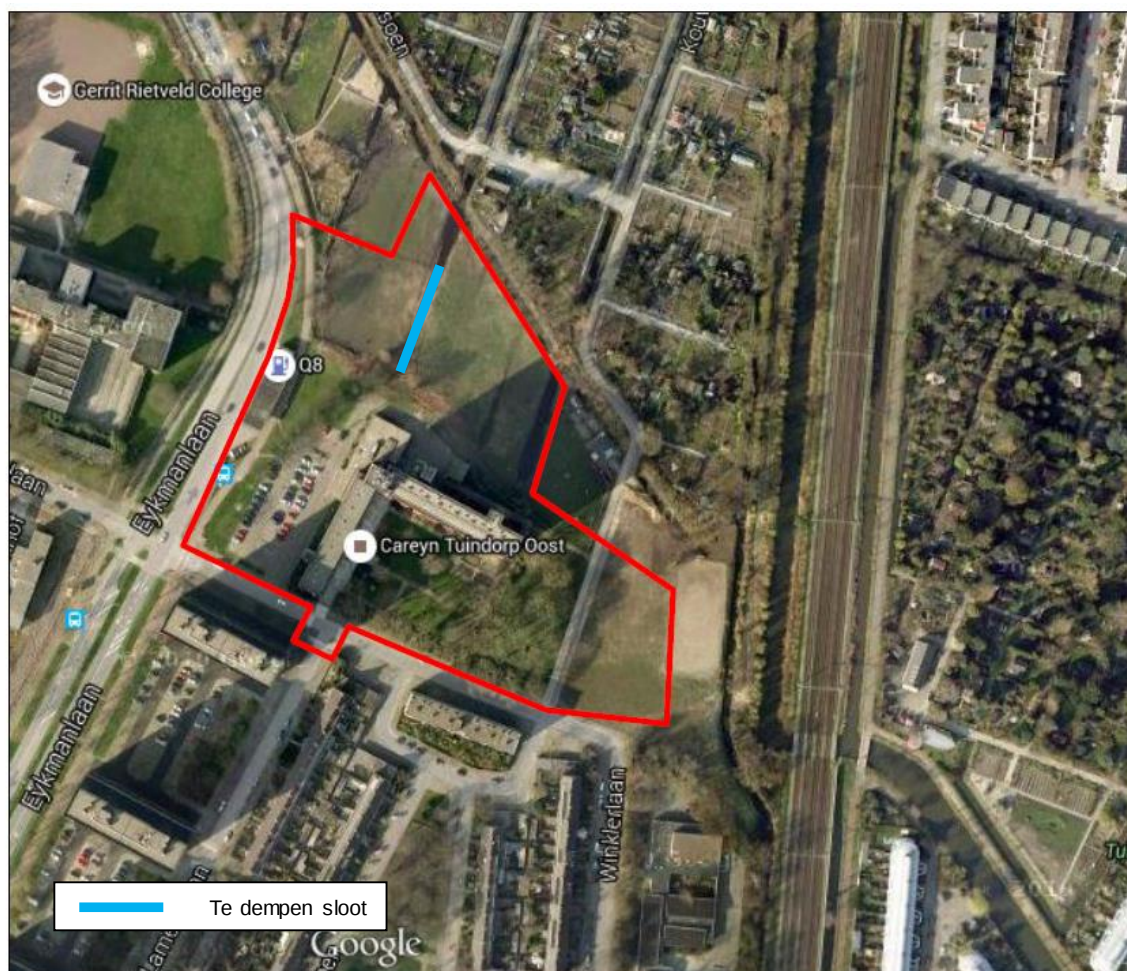
Het plangebied is gelegen in de gemeente Utrecht, in de bebouwde kom van de gelijknamige stad (zie figuur 1). Het plangebied betreft een gebouw met omliggende groene delen en verharde oppervlakten (zie figuur 2). Deze groene delen bestaan uit verspreid staande dikke bomen (o.a. gewone es, veldesdoorn en gewone esdoorn), kort gemaaid gras en in het noordoosten van het plangebied bevindt zich een extensief grasland met onder andere gewone margriet, grote brandnetel, ridderzuring, scherpe boterbloem, veldzuring en diverse grassoorten. Ten noordoosten van het plangebied ligt een kinderboerderij en een volkstuinencomplex.

2.3 Geplande werkzaamheden

Men is voornemens het bestaande gebouw te slopen en verspreid over het perceel vier kleinschalige bouwblokken (appartementen) te realiseren. Eén van de aanwezige sloten wordt gedempt.

Figuur 1. Ligging van het plangebied (rood), bron: Kadaster 2012.

Figuur 2. Luchtfoto van het plangebied (rood), bron: Google Earth 2015.

3 Het ecologisch onderzoek

In dit hoofdstuk worden de onderzoeksmethode en resultaten van het veldonderzoek besproken.

3.1 Onderzoeksmethode

De onderzoeksintensiteit is bepaald op basis van de te verwachten soorten en het gebiedsgebruik. Onderzoek naar de rietorchis wordt gedurende het groeiseizoen van de soort uitgevoerd (april t/m juli). Richtinggevend voor het vleermuisonderzoek is het Protocol voor vleermuisinventarisaties (2013) van de Gegevensautoriteit Natuur en de Zoogdiervereniging VZZ. Voor gericht onderzoek naar de ringslang worden de richtlijnen van RAVON gehanteerd. Voor gericht onderzoek naar de te verwachte beschermde vissen zijn de Soortenstandaards Bittervoorn en Kleine modderkruiper (Ministerie van Economische Zaken) en de richtlijnen van RAVON richtinggevend.

Rietorchis

Uit recente verspreidingsgegevens blijkt dat de matig beschermde rietorchis (Flora- en faunawet, tabel 2) in de omgeving van het plangebied groeit (bron: NDFF). De soort kan ook in het plangebied verwacht worden, met name langs de aanwezige wateren. De rietorchis is vanaf medio april bovengronds waar te nemen en bloeit in de periode mei-juli. Er is middels één gericht onderzoek in mei gezocht naar exemplaren van de rietorchis (zie tabel 1). Dit veldonderzoek is gecombineerd met het onderzoek naar kleine modderkruiper en ringslang.

Onderzoeker	Bezoekronde	Datum	Tijd	Weersomstandigheden
T. Asbreuk	1	31-05-2016	10.00 uur	Bewolkt, droog, 19°C, wind 1 Bft

Tabel 1. Veldonderzoek rietorchis.

Vleermuizen

De onderzoeksintensiteit wordt bepaald op basis van de te verwachten soorten en het gebiedsgebruik. Richtinggevend hiervoor is het Protocol voor vleermuisinventarisaties (2013) van de Gegevensautoriteit Natuur en de Zoogdiervereniging VZZ. Het protocol adviseert om bij het vermoeden op verblijfplaatsen en foerageergebied van boombewonende soorten gericht vleermuisonderzoek uit te voeren middels 2 avond- of ochtendbezoeken in de periode 15 mei – 15 juli en 2 avondbezoeken in de periode 15 augustus – 1 oktober. De eventueel voorkomende vleermuissoorten zijn opgespoord met behulp van zichtwaarnemingen en een bat-detector. Dit onderzoek heeft plaatsgevonden in de avond- en in de ochtendschemering (zie tabel 2).

Onderzoeker	Bezoekronde	Datum	Tijd	Weersomstandigheden
T. Asbreuk	1	15-09-2015	20.00 uur	Half bewolkt, droog, 11°C, wind 2 Bft
T. Asbreuk	2	26-09-2015	20.00 uur	Licht bewolkt, droog, 10°C, wind 2 Bft
T. Asbreuk	3	20-05-2016	04.30 uur	Bewolkt, droog, 17°C, wind 3 Bft
R. Boerboom	4	01-06-2016	21.30 uur	Bewolkt, droog, 20°C, wind 3 Bft

Tabel 2. Veldonderzoek vleermuizen.

Ringslang

Waarschijnlijk komt de ringslang in het plangebied voor. Om het voorkomen van de soort vast te stellen is gericht veldonderzoek noodzakelijk. De meest succesvolle methode is het zoeken naar zonnende exemplaren in het voorjaar (april-mei), wanneer de dieren relatief traag zijn en veel tijd spenderen aan het opwarmen. Bovendien is in deze periode de activiteit van ringslangen het hoogst en is de trefkans op foeragerende exemplaren groter. Er zijn twee veldbezoeken uitgevoerd in de periode april-mei. De inventarisaties zijn uitgevoerd bij gunstige weersomstandigheden. Ook tijdens de overige veldbezoeken is gericht gelet op aanwezigheid van ringslangen.

Onderzoeker	Bezoekronde	Datum	Tijd	Weersomstandigheden
T. Asbreuk	1	04-05-2016	12.20 uur	Licht bewolkt, droog, 17°C, wind 1 Bft
T. Asbreuk	2	31-05-2016	10.00 uur	Bewolkt, droog, 19°C, wind 1 Bft

Tabel 3. Veldonderzoek ringslang.

Vissen

Mogelijk komen de matig beschermde kleine modderkruiper (Flora- en faunawet, tabel 2) en de streng beschermde bittervoorn (Flora- en faunawet, tabel 3) voor in het plangebied. Om het voorkomen vast te stellen is gericht onderzoek uitgevoerd middels één veldbezoek. Voor het veldonderzoek is een schepnet gebruikt.

Onderzoeker	Bezoekronde	Datum	Tijd	Weersomstandigheden
T. Asbreuk	1	31-05-2016	10.00 uur	Bewolkt, droog, 19°C, wind 1 Bft

Tabel 4. Veldonderzoek kleine modderkruiper en bittervoorn.

3.2 Resultaten

3.2.1 Rietorchis

Ondanks gericht zoeken tijdens de bloeiperiode van de rietorchis zijn geen exemplaren aangetroffen in het plangebied. De vegetatie in het plangebied bestaat hoofdzakelijk uit algemene grassen en ruigtekruiden van droge tot vochtige, voedselrijke omstandigheden en enkele algemene moerasplanten.

3.2.2 Vleermuizen

Tijdens het veldonderzoek zijn in het plangebied en de directe omgeving 4 soorten vleermuizen aangetroffen: gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis (zie bijlage 1). Per soort wordt hieronder het gebiedsgebruik beschreven.

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is een gebouwbezonende soort. De te slopen bebouwing in het plangebied is niet geschikt als verblijfplaats voor deze of andere gebouwbezonende soorten. Het omliggende terrein kan wel fungeren als (essentieel) foerageergebied en/of vliegroute. Uit het gericht vleermuisonderzoek is echter gebleken dat daarvan geen sprake is. Er is geen vliegroute van de gewone dwergvleermuis vastgesteld. Rondom de opgaande groenstructuren zijn wel foeragerende gewone dwergvleermuizen aangetroffen tijdens de verschillende inventarisatieronden. Het gaat steeds om relatief lage aantallen. Er zijn maximaal 5 foeragerende exemplaren aangetroffen, onder de boomkronen van de forse essen in de zuidoosthoek van het plangebied. Relatief vroeg na zonsondergang foerageren hier al gewone dwergvleermuizen rond het plangebied. Vermoedelijk verblijven deze vleermuizen in één van de woningen in de directe omgeving van het plangebied. Ook omliggende groenstructuren, zoals de bosrand langs het volkstuintencomplex en bomen aan de westzijde van het plangebied worden als foerageergebied gebruikt door één of enkele gewone dwergvleermuizen. In het plangebied bevinden zich geen verblijfplaatsen, vliegroutes en/of essentiële foerageergebieden van deze soort.

Het is voor deze soort wel wenselijk om zoveel mogelijk opgaande groenstructuren, en dan met name de groep forse bomen aan de zuidoostzijde van de huidige bebouwing, te behouden. De vleermuizen kunnen hier met name bij harde wind in de luwte van de boomkronen jagen, zoals ook te zien was tijdens het laatste veldbezoek. Ook andere vleermuissoorten jagen bij deze boomgroep.

Laatvlieger

Eenmalig, tijdens de inventarisatieronde van 29 september 2015, zijn 2 foeragerende laatvliegers waargenomen in het plangebied. Deze laatvliegers foerageerden aan de oostzijde van het plangebied. In het plangebied bevinden zich geen verblijfplaatsen, vliegroutes en/of essentiële foerageergebieden van deze soort.

Rosse vleermuis

Ook de rosse vleermuis is slechts eenmalig (op 2 juni 2016) aangetroffen in het

plangebied. Het betrof in eerste instantie 1 foeragerend exemplaar boven het vochtig grasland aan de noordzijde van het plangebied. Enige tijd later werd deze vergezeld door een tweede exemplaar. De rosse vleermuizen foerageerden hoofdzakelijk boven het nat grasland en de bosrand van het naastgelegen terrein van het volkstuintencomplex. Deze groenstructuren blijven behouden. In het plangebied bevinden zich geen verblijfplaatsen, vliegroutes en/of essentiële foerageergebieden van deze soort.

Ruige dwergvleermuis

De ruige dwergvleermuis is uitsluitend tijdens de inventarisatieronde van 20 mei 2016 aangetroffen. Er is 1 foeragerend exemplaar in het plangebied en 1 overvliegend exemplaar aangetroffen. De foeragerende ruige dwergvleermuis gebruikte de bosrand van het naastgelegen terrein van het volkstuintencomplex als jachtgebied. Deze groenstructuur blijft behouden. In het plangebied bevinden zich geen verblijfplaatsen, vliegroutes en/of essentiële foerageergebieden van deze soort.

3.2.3 Ringslang

Ondanks gerichte zoekacties is de streng beschermde ringslang (Flora- en faunawet, tabel 3) niet aangetroffen in het plangebied en de directe omgeving. Uit literatuur is gebleken dat er zich een populatie ringslangen in de omgeving van het plangebied bevindt (bron: NDFF). Ook enkele gebruikers van de volkstuintencomplex geven aan dat zij weleens ringslangen hebben waargenomen (mondelinge mededelingen). Op basis van de waarnemingen is de inschatting dat het zwaartepunt van deze populatie zich voornamelijk concentreert op en rond het volkstuintencomplex ten noordoosten van het plangebied en Fort Blauwkapel ten noorden van het plangebied. Er is één waarneming uit 2013 van een ringslang bekend uit het plangebied zelf.

Het noordelijk deel van het plangebied, bestaande uit extensief, vochtig grasland en enkele sloten is geschikt foerageergebied voor de ringslang. Op basis van bovenstaande verspreidingsgegevens en geschiktheid van het plangebied is het waarschijnlijk dat, ondanks het niet aantreffen van de ringslang tijdens het veldonderzoek, dit deel van het plangebied onderdeel is van het leefgebied van de soort. Er dient dus bij de geplande ruimtelijke ontwikkeling rekening gehouden te worden met het voorkomen van deze streng beschermde soort. De groenelementen in dit deel van het plangebied blijven grotendeels behouden bij de geplande herinrichting, waardoor de functionaliteit van het leefgebied van de ringslang niet aangetast wordt. Er wordt uitsluitend één sloot gedempt. Er blijft echter voldoende geschikt leefgebied voor de ringslang behouden. Het dempen van deze sloot leidt niet tot aantasting van de functionaliteit van het leefgebied van de soort.

3.2.4 Vissen

Tijdens het schepnetonderzoek is de matig beschermde kleine modderkruiper (Flora- en faunawet, tabel 2) aangetroffen in de wateren in het plangebied. De soort is in relatief lage aantallen gevangen. Het betreft onvolwassen exemplaren (zie foto 1). Ondanks gericht zoeken is de streng beschermde bittervoorn (Flora- en faunawet, tabel 3) niet aangetroffen in het plangebied. Tevens zijn er geen andere beschermde vissoorten gevangen. De sloten in het plangebied blijven grotendeels behouden bij de geplande herinrichting. Er wordt één sloot gedempt (zie figuur 2). Door de hoeveelheid beschikbaar habitat wordt de functionaliteit van het leefgebied van de kleine modderkruiper niet aangetast.

Foto 1. Kleine modderkruiper uit het plangebied (foto: T. Asbreuk).

4 Flora- en faunawet

De effecten op aangetroffen beschermde soorten en de wettelijke consequenties zijn ingeschat aan de hand van de geplande werkzaamheden (zie bijlage 2).

4.1 Rietorchis

De matig beschermde rietorchis (Flora- en faunawet, tabel 2) is niet aangetroffen in het plangebied. Bij de geplande ruimtelijke ontwikkeling in het plangebied hoeft geen rekening gehouden te worden met het voorkomen van deze soort. Het treffen van mitigerende en compenserende maatregelen en/of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk.

4.2 Vleermuizen

In het plangebied zijn 4 vleermuissoorten aangetroffen: gewone dwergvleermuis, laatzvlieger, rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis. Alle vleermuissoorten zijn streng beschermd: Flora- en faunawet, tabel 3. Van streng beschermde soorten zijn de vaste rust- en verblijfplaatsen beschermd. De meeste vleermuissoorten gebruiken gedurende het jaar meerdere typen verblijfplaatsen. Dit zijn zomerverblijfplaatsen, winterverblijfplaatsen, kraamverblijfplaatsen en paarverblijfplaatsen. Ze kunnen regelmatig van verblijfplaats wisselen. Ook essentiële vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen zijn strikt beschermd.

In het plangebied zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen. Een vliegroute is eveneens niet aanwezig. Het opgaand groen in het plangebied wordt wel gebruikt als foerageergebied door de aangetroffen soorten. Het betreft steeds relatief lage aantallen en/of eenmalige waarnemingen. Alleen de gewone dwergvleermuis is tijdens meerdere inventarisatieronden aangetroffen. Maar ook deze soort is uitsluitend in lage aantallen aangetroffen. Op basis hiervan concluderen we dat het opgaand groen in het plangebied geen essentieel foerageergebied is. In de directe omgeving van het plangebied bevinden zich voldoende (geschikte) groenstructuren die kunnen dienen als tijdelijke uitwijkmogelijkheid, totdat de nieuw te planten bomen in het plangebied geschikt zijn als foerageergebied. Het treffen van mitigerende en compenserende maatregelen en/of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk.

Aanbeveling

Het wordt aanbevolen om zoveel mogelijk opgaande groenstructuren, en dan met name de groep forse bomen aan de zuidoostzijde van de huidige bebouwing te behouden, omdat de vleermuizen hier met name bij harde wind in de luwte van de boomkronen kunnen jagen. Het verwijderen van deze groenstructuren is niet ontheffingsplichtig aangezien er rondom het plangebied voldoende geschikt foerageergebied behouden blijft.

4.3 Ringslang

De streng beschermde ringslang (Flora- en faunawet, tabel 3) is niet aangetroffen in het plangebied. Uit recente waarnemingen blijkt echter wel dat het noordelijk deel van het plangebied onderdeel is van het leefgebied van een populatie ringslangen. De voor de ringslang belangrijke elementen (het vochtig grasland en de sloten) blijven grotendeels behouden. Er blijft echter voldoende geschikt leefgebied voor de ringslang behouden. Het dempen van deze sloot leidt niet tot aantasting van de functionaliteit van het leefgebied van de soort. Voor de geplande ruimtelijke ontwikkelingen hoeven geen mitigerende en/of compenserende maatregelen getroffen te worden. Het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet is niet noodzakelijk voor de ringslang.

4.4 Vissen

In de wateren in het plangebied is de matig beschermde kleine modderkruiper (Flora- en faunawet, tabel 2) aangetroffen. De soort komt waarschijnlijk in relatief lage dichtheden voor in de sloten in en rondom het plangebied. De sloten in het plangebied blijven grotendeels behouden, waardoor geen sprake is van aantasting van het essentieel leefgebied van de soort. Er wordt één sloot gedempt waar de kleine modderkruiper mogelijk voorkomt. Om schade aan individuen te voorkomen dient bij het dempen van deze sloot wel rekening gehouden te worden met de kleine modderkruiper.

Voor deze matig beschermde soort is een ontheffingsaanvraag niet noodzakelijk indien er conform een goedgekeurde gedragscode gewerkt wordt. In deze gedragscodes staan maatregelen die vooraf en tijdens de werkzaamheden uitgevoerd dienen te worden om schade aan populaties en individuen zoveel mogelijk te voorkomen. De te treffen maatregelen dienen vastgelegd te worden in een ecologisch werkprotocol voor de uitvoerende partij(en).

5 Conclusie

Aan de hand van de verkregen resultaten en datgene wat gesteld wordt in de Flora- en faunawet kunnen de volgende conclusies getrokken worden:

5.1 Conclusie rietorchis

In het plangebied zijn geen groeiplaatsen van de rietorchis aangetroffen. Voor de geplande ruimtelijke ontwikkelingen hoeven geen mitigerende en/of compenserende maatregelen getroffen te worden. Het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet is niet noodzakelijk voor deze soort.

5.2 Conclusie vleermuizen

Door de geplande ruimtelijke ontwikkelingen verdwijnen er geen vaste rust- en verblijfplaatsen, vliegroutes of essentiële foerageergebieden van vleermuizen. Er hoeven geen mitigerende en/of compenserende maatregelen getroffen te worden. Het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet is niet noodzakelijk.

Het wordt aanbevolen om de boomgroep in het zuidoosten van het plangebied te behouden als foerageergebied voor vleermuizen.

5.3 Conclusie ringslang

Door de geplande ruimtelijke ontwikkelingen verdwijnen er geen vaste rust- en verblijfplaatsen of essentieel leefgebied van de ringslang. Er hoeven geen mitigerende en/of compenserende maatregelen getroffen te worden. Het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet is niet noodzakelijk.

5.4 Conclusie vissen

Om schade aan individuen van de kleine modderkruiper te voorkomen dienen er bij het dempen van de sloot mitigerende maatregelen getroffen te worden, conform een goedgekeurde gedragscode Flora- en faunawet. Deze maatregelen worden vastgelegd in een ecologisch werkprotocol. Wanneer gewerkt wordt volgens de gedragscode is het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet niet noodzakelijk.

6 Bijlagen

- 1 Resultaten veldonderzoek
- 2 Wettelijk kader

Bijlage 1 Resultaten veldonderzoek

Vleermuizen

Legenda

waarnemingen

- Gewone Dwergvleermuis
- Laatvlieger
- Rosse Vleermuis
- Ruige Dwergvleermuis

Bijlage 2 Wettelijk kader Flora- en faunawet

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht. Deze wet beschermt planten en dieren tegen negatieve invloeden en bevat hiervoor diverse concrete verbodsbepalingen:

- beschermde inheemse dieren mogen niet verstoord, gevangen of gedood worden;
- beschermde inheemse plantensoorten mogen niet vernield, beschadigd of ontworteld worden;
- nesten, rustplaatsen en voortplantingsplaatsen van beschermde soorten mogen niet verstoord of vernield worden.

De Flora- en faunawet kent drie verschillende beschermingsregimes. Hiertoe zijn de beschermde planten en dieren onderverdeeld in drie categorieën, elke categorie kent een eigen beoordelingstoets voor ontheffingverlening (zie tabel 1).

Beschermde flora en fauna	Zonder gedragscode	Met gedragscode
Algemene soorten (tabel 1)	Algemene vrijstelling	Algemene vrijstelling
Overige soorten (tabel 2)	Lichte toets	Vrijstelling
Streng beschermde soorten (tabel 3)	Uitgebreide toets	Uitgebreide toets

Tabel 1. Beoordelingstoets voor ontheffing.

Tabel 1 maakt melding van een gedragscode. In een gedragscode is opgenomen hoe werkzaamheden worden uitgevoerd zodanig dat schade aan beschermde soorten wordt voorkomen of tot een minimum wordt beperkt. Wanneer bij uitvoering van de werkzaamheden gehandeld wordt volgens de gedragscode, en dit ook aangetoond kan worden, geldt een vrijstelling of lichtere toetsing (zie tabel 1). De gedragscode moet wel door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurd zijn, alvorens deze een wettelijke status heeft.

Flora- en faunawet, tabel 1: Algemene vrijstelling

Veel soorten die in de Flora- en faunawet zijn opgenomen, komen in Nederland algemeen voor. Voor verstoring van deze soorten bij uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig onderhoud, beheer of gebruik, of bij ruimtelijke ontwikkeling of inrichting, geldt een algemene vrijstelling en is dus geen ontheffing nodig.

Flora- en faunawet, tabel 2: “Lichte” toets

Wanneer soorten uit de tweede categorie negatief beïnvloed worden en niet gehandeld wordt volgens een gedragscode, geldt bij de ontheffingsaanvraag de “lichte” toets. Hierbij moet aangetoond worden dat de werkzaamheden er niet toe mogen leiden dat het voortbestaan van de soorten in gevaar wordt gebracht. Werken volgens de Gedragscode

Flora- en faunawet voor de bouw- en ontwikkelsector geeft vrijstelling voor deze categorie van beschermde soorten. Er hoeft hiervoor geen ontheffing aangevraagd te worden. Er mag echter geen afbreuk gedaan worden aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. De populatie in het gebied mag geen gevaar lopen om uit te sterven. Hiervoor moeten maatregelen getroffen worden, die opgenomen worden in een ecologisch werkprotocol.

Flora- en faunawet, tabel 3: “Uitgebreide” toets

Wanneer soorten uit tabel 3 voorkomen in een gebied dienen er maatregelen getroffen te worden om behoud van de lokale populatie, bescherming van individuen en de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen te garanderen. Hiervoor dienen mitigerende en mogelijk compenserende maatregelen getroffen te worden. Om zeker te zijn of de maatregelen voldoende zijn, dienen ze vooraf beoordeeld te worden door Dienst Regelingen. Met dit besluit kan aangetoond worden dat de initiatiefnemer zich houdt aan de Flora- en faunawet. Het besluit heeft de initiatiefnemer bijvoorbeeld nodig als iemand bezwaar maakt tegen het project of vraagt om handhaving van de Flora- en faunawet.

Indien vaste verblijfplaatsen worden beschadigd of weggehaald of behoud van de lokale populatie dan wel bescherming van de aanwezige individuen niet kan voldoende worden gegarandeerd, dienen compenserende maatregelen te worden uitgevoerd én dient een ontheffing te worden aangevraagd bij Dienst Regelingen. Voor deze soorten geldt echter dat alleen ontheffing wordt verleend op grond van een wettelijk belang genoemd in de Habitatrichtlijn of Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantsoorten.

Dat zijn voor Bijlage IV-soorten Habitatrichtlijn:

- bescherming van flora en fauna;
- volksgezondheid en openbare veiligheid;
- dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

en voor Bijlage 1: AMvB-soorten:

- bescherming van flora en fauna;
- volksgezondheid en openbare veiligheid;
- dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Vogels

Alle vogels in Nederland zijn streng beschermd. Werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels gedood of verontrust, of waardoor hun nesten of vaste rust- en verblijfplaatsen worden verstoord, zijn verboden. Voor vogels geldt dat er alleen ontheffing

wordt verleend op grond van een wettelijk belang zoals vermeld in de Vogelrichtlijn. Dat zijn:

- bescherming van flora en fauna;
- veiligheid van het luchtverkeer;
- volksgezondheid en openbare veiligheid.

Overtreding van de Flora- en faunawet dient voorkomen te worden door het nemen van mitigerende maatregelen. Het gaat dan om het behoud van de functionaliteit van de voortplanting- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen van de soorten. Het betreft hier de functies van het leefgebied die ervoor zorgen dat de soort succesvol kan rusten of voortplanten, bijvoorbeeld migratieroutes en foerageergebied. Om zeker te zijn of de maatregelen voldoende zijn, dienen ze vooraf beoordeeld te worden door Dienst Regelingen. Met dit besluit kan aangetoond worden dat de initiatiefnemer zich houdt aan de Flora- en faunawet. Het besluit heeft de initiatiefnemer bijvoorbeeld nodig als iemand bezwaar maakt tegen het project of vraagt om handhaving van de Flora- en faunawet.

Bescherming van vogelnesten

Tijdens werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen van vogels. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval is. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken, zijn jaarrond beschermd. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Voor deze soorten is geen ontheffing nodig voor werkzaamheden buiten het broedseizoen. En ook niet als maatregelen getroffen worden die voorkomen dat deze soorten zich op de bouwplaats vestigen tijdens het broedseizoen. Buiten het broedseizoen mogen nesten verplaatst of verwijderd worden, maar daar zijn uitzonderingen op.

Nesten die het hele jaar door zijn beschermd

Op de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet het gehele seizoen:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De

(fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.

4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

Nesten die niet het hele jaar door zijn beschermd

Er zijn ook vogelnesten die worden aangegeven als categorie 5. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd.

5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

De soorten uit bovenstaande categorie 5 vragen extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Categorie 5-soorten zijn namelijk wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Zorgplicht (art 2 Flora- en faunawet)

Naast bovenstaande verplichtingen voor beschermde soorten geldt bovendien voor alle soorten, plant en dier, de zogenaamde zorgplicht. In de zorgplicht is opgenomen dat alle planten en dieren een intrinsieke waarde hebben en onvervangbaar zijn. De zorgplicht is een fatsoenseis en houdt in dat bij menselijk handelen voldoende zorg in acht genomen wordt om in het wild levende planten en dieren zoveel mogelijk te beschermen.

Staring Advies
Jonker Emilweg 11
6997 CB Hoog-Keppel
T 0314 641 910
info@staringadvies.nl
